

Секція 7. Розвиток концепції сталого розвитку в умовах глобалізації національної економіки.

АНДРУЩЕНКО О.С.

аспірант кафедри економіки природокористування

Одеського державного екологічного університету

м. Одеса, Україна

ВЕКТОРИ УПРАВЛІННЯ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯМ В УКРАЇНІ

Українська економіка, яка побудована на засадах застарілого енергоємного виробництва та за рахунок власного видобутку може забезпечити потреби в паливно-енергетичних ресурсах (ПЕР) менш, ніж на 50% (зокрема, природного газу - на 20-25%), й на даний час залишається надзвичайно залежною від імпорту енергоносіїв [1, с.7]. Враховуючи скрутний стан країни щодо імпортного газопостачання, обмеженість традиційних енергетичних ресурсів та зростання їх вартості в умовах енерговитратної української економіки, все більшої актуальності набувають питання, пов'язані з управлінням в сфері енергозабезпечення, заощадження, раціонального та ефективного використання усіх наявних видів палива та енергії.

З огляду на те, що управління являє собою свідомий вплив людини на систему для переведення її в новий стан чи для підтримки її в якомусь установленому режимі [2], управління енергозбереженням можна сприймати як процес зменшення енергоємності економічної системи через скорочення споживання ПЕР, зниження фінансових витрат, обумовлених використанням енергоресурсів, та забезпечення сталого співіснування суспільства і природного середовища. Управління енергозбереженням здійснюється за рахунок поєднання законодавчих регуляторів та механізмів фінансування, інституційної організації та механізмів координування, які всі разом спрямовані на підтримку реалізації стратегії, політики та програм енергоефективності. Отже, основними векторами управління енергозбереженням в економічних системах є регуляторно-правові норми, економічні стимули, адміністративно-контрольні

механізми, техніко-технологічні заходи тощо. Найбільш дієвими напрямками змін в сфері енергозбереження вважаються:

- цінова, тарифна та податкова політика, головним завданням якої є приведення цін і тарифів до економічно обґрунтованого виду, регулювання ринкового балансу та забезпечення доступності енергоносіїв для найбільш незаможних верств населення;
- ліцензування окремих видів діяльності, що передбачає суворе дотримання законодавства у сфері видобутку, постачання і споживання природних ресурсів;
- нормування питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів, тобто створення ефективного інструменту для контролю над споживанням ПЕР суб'єктами господарювання;
- стандартизація та сертифікація; стандартизацію здійснюють для встановлення сукупності обов'язкових норм і правил щодо економії і раціонального використання ПЕР, а енергетичну сертифікацію – для визначення відповідності продукції, робіт, будівель тощо вимогам національних стандартів з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів;
- енергетичний аудит та енергопаспортизація об'єктів. Метою енергетичного аудиту є комплексне незалежне обстеження об'єкта енергоспоживання для отримання інформації щодо використання ПЕР, виявлення втрат енергії, розробки рекомендацій щодо реалізації заходів з енергозбереження, а екологічної паспортизації - облік енерговитрат об'єкту та присвоєння йому відповідного класу енергетичної ефективності;
- державна експертиза з енергозбереження, завданнями якої є встановлення відповідності господарчої діяльності підприємств та організацій, пов'язаних з видобутком, транспортуванням, переробкою, зберіганням та споживанням ПЕР, а також проектних та інших рішень з вимогами нормативно-технічної документації з енергозбереження;
- інноваційні технології з енергозбереження, які спрямовані на модернізацію і оновлення виробництва в паливно-енергетичному комплексі та житлово-

комунальній сфері на основі впровадження енергоефективних технологій і технічних засобів.

Вищезазначене свідчить, що механізми й інструменти енергозбереження, широко відомі на даний час, різноманітні й охоплюють організаційно-управлінські, соціально-економічні та інноваційно-технологічні напрями управління на всіх рівнях господарювання. Їх комплексне застосування дозволить оптимізувати систему управління енергозбереженням в Україні, що обумовить:

- активізацію розбудови нормативно-правового забезпечення та адміністративно-контрольних заходів щодо підвищення енергоефективності національної економіки;
- реалізацію економічних рішень, спрямованих на стимулювання суб'єктів господарювання до енергозбереження, яке трансформується в ефективну сферу бізнесу;
- формування соціально-психологічної мотивації до широкої популяризації економії енергії серед населення, масового навчання персоналу, проведення конференцій й семінарів з обміну досвідом, здійснення пропаганди щодо енергозбереження в засобах масової інформації тощо;
- мінімізацію негативного впливу від діяльності об'єктів паливно-енергетичного комплексу на навколишнє середовище;
- одержання конкурентних переваг українською економікою.

Ефективне розв'язання проблеми енергозбереження в Україні – це пріоритетне завдання, вирішити яке необхідно для проведення незалежної зовнішньої політики держави, створення внутрішньої соціально-політичної стабільності, підвищення економічного і культурного рівня життя людей, досягнення стійкого розвитку країни

Література:

1. Зеркалов Д.В. Енергозбереження в Україні / Д.В. Зеркалов. – К.: Основа, 2012. – 582 с.
2. Попов С.М. Наукова парадигма суб'єкт-суб'єктного управління в умовах сучасного континууму / С.М. Попов // Гуманітарний вісник ЗДІА. – 2010. – Вип. 43. – С. 166-175.

